

दैनिक महाराष्ट्राच्या परिवर्तनवादी विचारांचे ऐकमेव निर्भिड दैनिक वादळ वाता

vadalvartanews@gmail.com

• संपादक : अजय भांगे

• उपसंपादक : गणेश गाडेकर

<https://epaper.vadalvarta.com>

● बीड (महाराष्ट्र) दैनिक मराठी

● बुधवार दि. २ जुलै २०२५

9422660077

● आरएनआय-एमएचएमएआर / २०२३ / ८७५५५

● वर्ष २ रे

● अंक २१६

● पाने ४

● किंमत ४ रुपये

● Beed (Mahmar) Daily Marathi

● Wednesday 2 July 2025

9422660077

● RNI-MAHMAR / 2023 / 87555

● Year - 2nd

● Issue 216

● Pages 4

● Rate 4 Rs

मोदी तुमचा बाप असेल, पण शेतकऱ्यांचा बाप होऊ शकत नाही-आमदार नाना पटोले

मुंबई (वृत्तसंस्था)-विधानसभेच पावसाळी अधिवेशन सुरु आहे. कांग्रेस नेते आणि आमदार नाना पटोले आज सभागृहात प्रचंड आक्रमक झाले होते. नाना पटोले हे विधानसभा अध्यक्षांच्या आसनासमोर धावून गेले. तिथे त्यांची विधानसभा अध्यक्षासोबत वादावादी झाली. विधानसभेच पावसाळी अधिवेशन सुरु आहे. कांग्रेस नेते आणि विदर्भातील आमदार नाना पटोले यांचं आज सभागृहात आक्रमक वर्तन पहायला मिळालं. नाना पटोले हे विधानसभा अध्यक्षांच्या आसनासमोर धावून गेले. या सदनातले सन्मानीय सदस्य लोणीकर आणि राज्याचे कृषीमंत्री सातत्याने शेतकऱ्यांचा अपमान करत आहेत. हा अपमान राज्यातला शेतकरी सहन करणार नाही. मुख्यमंत्र्यांनी शेतकऱ्यांची माफी मागावी. मोदी तुमचा बाप असेल, शेतकऱ्यांचा बाप होऊ शकत नाही. हे अजिबात चालणार नाही. कारवाई झाली पाहिजे असं नाना पटोले म्हणाले.

त्याकर विधानसभा अध्यक्ष राहुल नांवेकर विधानसभा अध्यक्षांनी दिवसभासाठी नाना यांनी नाना पटोलेच्या भाषेप्रधान घेतला. तुमच्याकडून असंसंदीय भाषेचा उपयोग होणं मला बोरबर वाटत नाही. हे योग्य नाही असं राहुल नांवेकर म्हणाले. नाना पटोले आपल्या जागेवरून उद्गूरु गाहुल नांवेकर यांच्या आसनाजवळ गेले. तिथे ते आक्रमक पणे बोलत होते. अखेर

म्हणून हे सर्तेत आहेत का? यापेक्षा असेवैधिक काय असू शकतं असा सवाल नाना पटोलेनी केला. सभागृहातून निलंबन झाल्यानंतर ते बाहेर माध्यमाशी बोलत होते. ते पुढे म्हणाले की लोणीकरांनी शेतकऱ्यांचा बाप असू शकत नाही. शेतकऱ्यांना अपमान केला, त्या प्रकरणी मुख्यमंत्र्यांनी माफी मागावी, अशी मागणी पटोले यांनी केली होती. सभात्याग केल्यानंतर नाना

पटोले यांना प्रकाशांशी सवाद साधला. यावेळी ते म्हणाले की, सरकारचे नेते शेतकऱ्यांना भिकारी समजतात. कपडे हे घेऊन देतात. २०१४ च्या आधी लोणीकर उड्डाळा फिरत होता. जो शेतकऱ्यांच्या बाबतीत बोलेल त्याला निलंबित करणे आणि जे अपमान करतात त्यांना सन्मानाने बसवायचे, अशी टीका त्यांनी केली आहे.

स्वानंद सार्वजनिक वाचनालयात महाराष्ट्र कृषिदिन अर्थात वसंतराव नाईक यांची साजरी

केज | प्रतिनिधी

स्वानंद सार्वजनिक वाचनालय, आनंदगांव ता. केज. जि. बीड येथे १ जुलै २०२५ रोजी महाराष्ट्र कृषिदिन अर्थात महाराष्ट्राचे माजी मुख्यमंत्री वसंतराव नाईक यांची जयंती व्याख्यान कार्यक्रम धेवून साजरी करण्यात आली. यावेळी सर्वथांग वसंतराव नाईक यांच्या प्रतिमेला पुष्पहार अर्पण करून पुजन व वंदन करण्यात आले.

त्यानंतर शेरीनिष्ठ शेतकरी दादासाहेब गायकवाड यांचे हरित क्रांतीचे प्रणेते वसंतराव नाईक यांच्यावर व्याख्यान संपन्न झाले. तसेच रविंद्र गायकवाड (पेन्टर) यांनी हायांनी मार्गदर्शन केले. यावेळी प्रमुख पाहुणे म्हणून दिगांबर सुधारकर गायकवाड, सुखदेव गायकवाड, रंजित गायकवाड, आरुण गायकवाड यांची उपस्थिती होती.

दादासाहेब गायकवाड, रविंद्र गायकवाड(पेन्टर) यांनी हरित क्रांतीचे प्रणेते व महाराष्ट्राचे भाष्यकारी विधायक यांच्या जिवन - कार्यावर प्रकाश टाकला. अध्यक्षस्थानी ग्रंथालयाचे संस्थापक अध्यक्ष, जेष्ठ विचारवंत, जेष्ठ समाजसेवक, ख्यातनाम

वक्ते, परखड व्याख्याते प्राचार्य डॉ. वसुदेव(बप्पा) यांनी हरित क्रांतीचे प्रणेते व महाराष्ट्राचे भाष्यकारी विधायक यांच्या जिवन - कार्यावर प्रकाश टाकला. अध्यक्षस्थानी ग्रंथालयाचे संस्थापक अध्यक्ष, जेष्ठ विचारवंत, जेष्ठ समाजसेवक, ख्यातनाम

खा.सुप्रीताई सुळे यांचा जन्मदिन सामाजिक उपक्रमाने साजरा परळी उपजिल्हा रुग्णालयात रुग्णांना फळांचे वाटप; अनेक ठिकाणी वृक्षारोपण

पळी वैजनाथ | प्रतिनिधी

लोकसभेतील संसदरूप खासदार तथा राष्ट्रवादी कांग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाच्या राष्ट्रीय कार्याधिकारी सौ.सुप्रियाताई सुळे यांचा सोमवारी जन्मदिवस असल्याने पळी वैजनाथ येथे अनेक उपक्रम घेण्यात आले. उपजिल्हा रुग्णालयातील रुग्णांना फळांचे वाटप करण्यात आले तर शहरात विविध ठिकाणी वृक्षारोपण करण्यात आले.

पळी वैजनाथ येथे राष्ट्रवादी कांग्रेस शरदचंद्र पवार वैजनाथ येथे राष्ट्रवादी कार्याधिकारी, संसदरूप खासदार सौ.सुप्रियाताई सुळे यांचा वैद्यकीय सामाजिक उपक्रमांनी साजरा करण्यात आला. जिल्हाचे खासदार बजरंग बप्पा सोनवणे, जिल्हाव्यक्त राजेंद्र मस्के पाटील, डॉ.संदीपन शेंदे, पाटील, डॉ.मीराज खान, शेंदे फिराम, प्रद्युम्न मुंडे, यांच्यासह अनेकांची मोठ्या संघटने उपस्थिती होती.

गवळी, रमेशराव ढाकणे, पांगमीचे राजेभाऊ फड, रामचंद्र रागडकर, वर्षांताई गायभोळे, दिपाली सावंत, मंगलताई सोळळके, फिरोज सच्यद, रामचंद्र देवकरे, रेखातांजी जनराव, अशीनीताई सरवदे, समाधान मुळे, सनी मस्के, डॉ.बोरा, गोपाळ सलगर, हनुमंत फड, प्रद्युम्न मुंडे, यांच्यासह अनेकांची मोठ्या संघटने उपस्थिती होती.

बीड शहर बचाव मंचाच्या वतीने कृषी क्रांतीचे जनक वसंतराव नाईक यांची जयंती साजरी

बीड | प्रतिनिधी

हरितक्रांतीचे जनक तथा माजी मुख्यमंत्री वसंतराव यी नाईक यांची आज बीड शहर येथे संत भगवान बाबा चौक या टिकाणी अर्धाकृती पुतुव्याला पुष्पहार अर्पण करून तसेच श्रद्धा भावाने अभिवादन करून बीड शहर बचाव मंचाच्या वर्तीने नाईक यांच्यावर व्याख्यान करण्यात आली. या प्रसंगी त्यांच्या कृषी क्षेत्राची निगडिंगी कायवर माजी यांच्या जयंतीने उपस्थिती दिली. त्यांच्या तांत्रिक योग्यता आणि उपर्युक्त व्याख्यानांनी त्यांच्या विचारावर वाटावाल करत त्यांनी दाखवलेल्या मागणी पावलावर पाऊल ठेवून महाराष्ट्राला कृषी व

महाराष्ट्राच्या हरितक्रांतीचे धोतक आहे. यावेळी बीड शहर बचाव मंचाच्या वतीने सर्व मायवांनी वर्तमान तसेच पुढील काळामध्ये माजी मुख्यमंत्री वसंतरावजी नाईक यांच्या जयंतीच्या निमित्तानी, डॉ.जी. तांदले सर, नितीन जायवाये, डॉ.अनिल बागरजे, मा.भूषण पवार, मीनाक्षी देवकरे, वौद्योगिक विकासाच्या माध्यमातुन प्रातीपथावर नेण्यात यशस्वी होऊ असा ठार विश्वास व्यक्त केला. कृषी क्रांती जनक माजी मुख्यमंत्री वसंतराव नाईक यांच्या जयंतीच्या निमित्तानी, डॉ.जी. तांदले सर, नितीन जायवाये, डॉ.अनिल बागरजे, मा.भूषण पवार, मीनाक्षी देवकरे, वौद्योगिक विकासाच्या माध्यमातुन प्रातीपथावर नेण्यात यशस्वी होऊ असा ठार विश्वास व्यक्त केला. यावेळी बीड शहर बचाव मंचाच्या वतीने सर्व मायवांनी वर्तमान तसेच पुढील काळामध्ये माजी मुख्यमंत्री वसंतरावजी नाईक यांच्या विचारावर वाटावाल करत त्यांनी दाखवलेल्या मागणी पावलावर पाऊल ठेवून महाराष्ट्राला कृषी व

लताताई राऊत, चिरपट अभिनेते ड.महेश कुमार वनवे, बाजीराव ढाकणे, अमोल अंकुरे, कांग्रेस पक्षाचे गणेश बजगुडे, रामधन जमाले, गवते सर, अशोक लोदा, मयुरी ताई डॉ.लोदा, जिब्बाला बेघर केंद्राचे राजामाझे बंजारे, छायाताई सरोदे, अभिजीत वैद्य, बालाजी जगतकर, डॉ.राम स.संचिव, शरद राठोड, कट्टन जे.डी चवळाव, जि.प सभातील बाबुराव जाधव, विलास राठोड अंकुर राठोड, परमेश्वर जाधव, प्रभाकर राठोड, राजेश राठोड, अभ्यंतर चवळाव, विलास बाबुराव राठोड, शरद राठोड, प्रभाकर राठोड, राजेश राठोड, अभ्यंतर चवळाव, विलास बाबुराव राठोड, शरद राठोड, प्रभाकर राठोड, राजेश राठोड, अभ्यंतर चवळाव, विलास बाबुराव राठोड, शरद राठोड, प्रभाकर राठोड, राजेश राठोड, अभ्यंतर चवळाव, विलास बाबु

संपादकीय.. पाण्याचे दुर्भिक्ष

पावसाळ्यामध्ये पाऊस कमी पडा अथवा मुसळधार पडा. दरवषी फेब्रुवारा महिन्याच्या सुरुवातीपासूनच महाराष्ट्राच्या शहरी व ग्रामीण भागावर पाणीटंचाईचे सावट निर्माण झाले आहे. सप्टेंबरच्या अखेरीस पावसाळी हंगाम संपल्यावर अवघ्या चारच महिन्यांत राज्याच्या विविध भागांमध्ये महिलांना पाण्यासाठी हंडा घेऊन वणवण फिरावे लागत आहे. टँकरमुक्त महाराष्ट्राच्या गेल्या अनेक वर्षांपासून प्रशासनाकडून व त्या-त्या काळातील तत्कालीन सत्ताधार्यांकडून घोषणा करण्यात आल्या असल्या तरी या घोषणांची अद्यापि पूर्ती झालेली नाही. वसुंधरेवर वृक्षसंपदेचे अस्तित्व दिवसेंगिंग कमी होऊ लागल्याने त्याची फार मोठी किंमत तुम्हा-आम्हा सर्वांना मोजावी लागत आहे. मुळातच पाणी अडवा-पाणी जिरवा या घोषणाही केवळ घोषणेपुरत्याच वापरल्या जात असल्याने पाणी कितपत अडविले जाते आणि कितपत जिरविले जाते, हा एक संशोधनाचा विषय आहे. फाऊंडेशनवरच आजही दिसत आहेत. पाण्याची पातळी खालावत गेल्याने शेतकऱ्यांना दरवर्षी विहिरीमध्ये खोदकाम करावे लागत आहे. एकट्या महाराष्ट्रातच सुमारे ५७ हजार कोटी रुपयांहन अधिक गुंतवणूक धरण-प्रकल्पांवर झालेली आहे आणि तरीही गेल्या काही वर्षांमध्ये धरणे आणि कालव्यांतून ओढलेल्या पाण्यामुळे साध्य होणारे प्रत्यक्ष सिंचन वरचेवर घटतच गेले आहे. महाराष्ट्रात शेततब्यांसाठी आतापर्यंत अंदाजे ९० हजार शेततब्यांची कामे पूर्ण झाली आहेत, ज्यासाठी ९० हजार कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली आहे. आजही ठाणे, पालघर, रायगड या शहरी भागाकडे वाटचाल करणाऱ्या जिल्ह्यांतील ग्रामीण भागामध्ये पाण्याचे टँकर तेथील रहिवाशांची तहान भागविण्यासाठी सेवा देताना पाहावयास मिळत आहेत. मुळात राज्यात आजही टँकर लॉबी प्रभावी असल्याने राज्यात दुष्काळ पडणे व स्थानिक रहिवाशांकडून पाण्याच्या टँकरची मागणी वाढणे ही टँकर मालकांच्या अर्थकारणासाठी सुखावह बाब आहे.

अर्थात तो भाग वेगळा आहे. मुळातच महाराष्ट्राला टँकरमुक्त करण्यासाठी प्रशासनाकडून गांभीर्याने प्रयत्न केले जात नसल्याने व राजकीय घटकांकडून त्याबाबत जागरुकता दाखविली जात नसल्याने नजीकच्या काळातही टँकरमुक्त महाराष्ट्र हे चित्र वास्तवात निर्माण होण्याची कांगतीही चिन्हे नाहीत. पाण्याचा होत असलेला अपव्यय व पाणी संपत्तीचे न जाणलेले गांभीर्य यामुळेही पाणीटंचाईचा विळखा दिवसेंगणिक घटू होत चालला आहे. विदर्भ असो वा उत्तर महाराष्ट्र तसेच सुजलाम, सुफलाम म्हणून गणल्या जाणाऱ्या पश्चिम महाराष्ट्रातील काही भागातही पाणीटंचाईमुळे टँकर फिरताना दिसून येत आहे. पाणी घेऊन फिरणारे टँकर ही आपणासाठी भूषणावह बाब नाही, तर तो आपणासाठी एक प्रकारचा काळिमा आहे. ही बाब राज्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी २०१४ साली ओळखली होती. त्या दृष्टीने त्यांनी २०१४ ते २०१९ या कालावधीत भाजपा-सेनेचे सरकार असताना मुख्यमंत्रीपदवरून काम करताना फडणवीस यांनी शेततळे योजनेला प्राधान्य दिले होते. शेतकऱ्यांमध्ये जनजागृती करून च्यांना सरकारकडून अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्याचा प्रयत्नही केला होता. त्या कालावधीत सरकारने केलेल्या प्रयत्नामुळे काही प्रमाणात पाण्याची उपलब्धता वाढली होती. पाण्याची भूर्भातील पातळीदेखील काही प्रमाणात उंचावली होती. शेततब्यामुळे पावसाच्या पाण्याची साठवणूक झाल्याने आजूबाजूच्या शेतांना तसेच विहीरीनाही त्याचा फायदा झाला होता.

२०५९ मध्य राजकाय घडीमाडा बदलल्यान महावकास आधाराचा प्रयोग राबविला गेला व शेततळे योजनेला खिळ बसली आणि याची फार मोठी किंमत महाराष्ट्राच्या ग्रामीण भागाला मोजावी लागली आहे. शेततळे योजनेला सरकार दरबारी कानाडोला झाल्याने पुन्हा 'ये रे माझ्या मागल्या'चा प्रयोग सुरु झाला. महाराष्ट्राच्या शहरी व ग्रामीण भागातील नागरिकांकडून टँकरची मागणी वाढू लागली आहे. पाऊस सुरु होण्यास अजून सव्वा ते वीड महिन्याचा कालावधी शिल्पक असल्याने हे दिवस कसे सरणार? या विचारानेच शेतकन्यांच्या पोटामध्ये भीतीचा गोळा उठला आहे. धरणातील, तलावातील, विहीरीतील पाण्याने तळ गाठल्याने शेतातील पिके कशी जगवायची, गोठयातील दुभत्या जनावरांसाठी पाणी कोठून आणायचे, घरातील माणसांना पाणी कोठून घायचे याचीच चर्चा ग्रामीण भागामध्ये सुरु झाली आहे. पाणी कमी पडू लागल्याने अनेक भागामध्ये शेतातील पिकांनी माना टाकल्या आहेत, शेतातील उसाची पाने पिवळी पडली आहेत. जमिनीना भेगा पडल्या आहेत. धरणांचा तालुका अशी बिरुदावली मिरविणाऱ्या जुन्नरपासून सातारा-कोल्हापूर अगदी उत्तर महाराष्ट्रातील नाशिक जिल्ह्यातही धरणातील पाणीसाठ्यात मोठ्या प्रमाणावर घट झाली आहे. अनेक जिल्ह्यांमध्ये कालव्यातील पाण्याच्या मोटारी तसेच पाईप बाहेर काढण्याचे आदेश पाटबंधारे विभागाकडून त्या-त्या गावातील कर्मचाऱ्यांना देण्यात आले आहेत. नदीपात्रातील मोठारीही पाटबंधारे विभागाकडून हटविण्यात आल्या आहेत. नदीपात्र, धरणाची पात्र पाणीसाठा नसल्याने समाजातील अपप्रवृत्तींनी गाळ, माती उपसा करून त्याची विक्री करण्यास सुरुवात केली आहे.

धरणातील गाळ व माती सुपीक असल्याने शेतकऱ्यांकडून या मातीला व गाळाला मोठी मागणी असते. धरणातील माती शेतात टाकल्याने पिकाचा दर्जा व उत्पादन वाढत असते. वाळू उपसाच्या जोडीने अलीकडच्या काळात धरणातील गाळ व मातीविक्रीचा व्यवसायही फोफावला आहे. पाणी घटल्याने कोरड्या झालेल्या धरण पात्रात माती व गाळाचा बेसुमार उपसा होत असल्याने खुंडे मोठ्या प्रमाणावर वाढीस लागले आहेत. आकाशातून पडणारा पाऊस आता जमिनीत जिरविण्यासाठी प्रशासनाने, राज्यकर्त्यांनी व नागरिकांनीही पुढाकार घेतला पाहिजे. लोकांमध्ये पाणीबवतीबाबत मार्गदर्शन, जनजागृती चळवळ व्यापक प्रमाणावर उभारावी लागणार आहे. ग्रामीण भागात उकाडा वाढत चालल्याने पाण्याचे बाष्पीभवनही मोठ्या प्रमाणावर वाढीस लागले आहे. आधीच धरणातील घटलेला साठा व दुसरीकडे उकाड्यामुळे पाण्याचे होत असलेले बाष्पीभवन यामुळे पाणींतंचाईचा विळखा अधिकच घटू होत चालला आहे. वसुंधरेवरील निर्सगंसंपदा वाढविण्यावर भर देणे प्रत्येकाची जबाबदारी आहे. श्रमदानातून बंधारे, नदी, धरण, तलाव यामधील गाळ काढून पाणीसाठाक्षेत्रवाढीकडे भर द्यावा लागणार आहे. पावसाच्या पाण्यामुळे माती वाहून येत असल्याने धरण, तलाव, नदीतील खोलगटपणा कमी झाल्याने पाणी साचून न राहता ते वाहून जाते. निव्वळ कोकणात पडणाच्या पावसाचे पाणी जरी जिरविले तरी महाराष्ट्रात एकही टँकर दिसणार नाही, असे म्हटले जाते. कोकणात पडणाच्या पावसाचे पाणी नदीजोड प्रकल्प राबवून ते पाणी विदर्भापर्यंत पोहोचविल्यास विदर्भाचा चेहरामोहरा बदलेल. टँकर समस्येवर, पाणींतंचाईवर आता विचारमंथनाची नाही, तर कृतीची गरज आहे. आजवर घोषणा खूप झाल्या, आता कृतीची गरज आहे.

जगाची आर्थिक कोंडी

सध्या जागतिक बाजारपेठेवर अधिराज्य गाजवण्याची अमेरिका
लागली असून सर्व देश एकमेकांवर कुरघोडी करण्याचा
प्रयत्न करत आहेत. काश्मीरमधील ताज्या दहशतवादी
हल्ल्यानंतर भारत आणि पाकिस्तानमधील नगण्य व्यापार
जवळपास टप्प झाल्याची स्थिती आहे. आज जगातील
अनेक भागांमध्ये युद्धजन्य स्थिती आहे. या सगळ्यात
आर्थिक कोंडी होण्याची दाट शक्यता आहे हे नाकारण्यात
अर्थ नाही.

सध्याच्या वैज्ञानिक, आधुनिक युगात साडेसाती, पत्रिका, नशीब, भविष्य, ज्योतिष यावर विश्वास ठेवायचा की नाही हा वैयक्तिक प्रश्न आहे. तो अंधश्रद्धा की श्रद्धेचा भाग, हा प्रश्नीवा निर्माण होऊ शकतो. पण निव्वळ भावाथर्ने, लक्ष्यथर्ने, शब्दाथर्ने म्हणायचे झाल्यास सध्याच्या जागतिक अर्थकारणाला साडेसाती लागली आहे का, हा प्रश्न पडतो. तसे पाहायला गेले, तर अर्थशास्त्र आणि नशीब या दोन गोर्टीचा संबंध नसतो. पण अर्थकारण चांगले असते, त्याचे नशीबही चांगले असते असे मानले जाते आणि नशीब चांगले असते त्याचे अर्थकारण सुटूढ असते असेही मानले

जाते. पण सध्या तरी जागतिक अर्थकारणाच्या नकाशावरवा पटलावर लक्ष दिले, तर लक्षात येणारी गोष्ट म्हणजे प्रत्येक देशाबाबत या ना त्या स्वरूपात जागतिक अर्थकारणाच्या दृष्टिकोनातून अडचणी निर्माण झाल्या आहेत. अगदी आपल्या दृश्यापुरता विचार करायचा झाला तरी काही बाबींकडे निश्चितच अधिक लक्ष द्यावे लागेल.

ताजे उदाहरण घ्यायचे तर, २२ एप्रिल २०२५ ही तारीख

भारताच्या इतिहासात कशी नांदवली जाईल, हे काळचे दाखवून देईल. या दिवशी पहलगामध्ये निरपराध पर्यटकांवर दहशतवादी हळ्ळा झाला आणि २६ जणांची निर्घृण हत्या करण्यात आली. याच दिवशी भारताच्या अंतर्गत बाजारामध्ये सोन्याचे भाव एक लाखांपलीकडे गेले. सकृतदर्शनी या दोन घटना एकमेकांशी संबंधित दिसत नाहीत. पण एखाद्या दिवसाची तात्कालिकता सोडली तर लक्षात येणारी गोष्ट म्हणजे गेल्या काही वर्षांचा जागातिक इतिहास सांगते की, या ना त्या स्वरूपाची जागातिक, राजकीय, सामाजिक, भौगोलिक, स्थानिक, राष्ट्रीय आणि जागातिक स्थिती अस्थिर वा अनिश्चित होत जाते त्यावेळी सोन्याचे भाव वरच्या पातळीवर जातात. वाचकांना आठवत असेल की, कोरोनानंतरच्याकाळामध्ये सोन्याच्या भावाने अशीच उसळी घेतली होती. यामध्ये सोन्याचे बहुमूल्यत्व फार मोठ्या प्रमाणावर लगेच्याच वाढते अशातला भाग नाही. पण इतर कोणताही पर्याय उपलब्ध नसतो तेव्हा सोनेखेरेकीडील कल वाढतो, हात आजपर्यंतचा इतिहास आहे. अशा वेळी सोन्याचे भाव वाढणे हे आर्थिक कोंडीचे एक कारण असते की परिणाच असतो, हा प्रश्न उभा ठाकल्याशिवाय राहत नाही. ही आर्थिक कोंडी शब्दप्रयोगाच्या अनुषंगाने ‘आर्थिक’ असली तरी नानाविध कारणांनी ती वाढत असते. अगदी साधे उदाहरण घ्यायचे तर, २२ एप्रिलला पहलगामधील घटनेनंतर सहज, स्वाभाविक आणि नैसर्गिक प्रतिक्रिया म्हणून केंद्र सरकारने काही कडक पावले उचलली आहेत. मुळातच भारत आणि पाकिस्तान यांच्यातील व्यापार नगण्य होता. आता तर तो शून्यावर येऊन थांबला आहे. राजनैतिक संबंधांमध्येही दूतावासातील कर्मचाऱ्यांची संख्या कमी करण्यापासून आपले हवाई क्षेत्र एकमेकांना वापरण्यावर बंदी घालण्यापर्यंत आणि यापुढे भारतीय नद्यांचे पाणी पाकिस्तानला देणार नाही, असस्य निश्चय करण्यापर्यंत ठाम भूमिका जाहीर करण्यात आली आहे. या प्रकरणामध्ये चीनची मूक संमती वगळता

The figure is a composite image of several financial charts. It features a prominent red downward-pointing arrow in the center-right area, suggesting a bearish trend. The background contains various candlestick charts in green and red, representing price movements over time. Superimposed on these are several technical analysis tools: a white moving average line, a black moving average line, a blue parabolic SAR indicator, and a red RSI (Relative Strength Index) line. The overall theme is one of market volatility and potential decline.

पाकिस्तानच्या बाजूने अन्य कोणीही उभे राहिलेले नाही स्वाभाविकच यातून भारत आणि पाकिस्तानमधील आर्थिक कोंडी वाढेल, अशातला भाग नाही.

यांदेशीरज सध्या जगाच्या पटलावर असे हे एकमेव उदाहरण आहे, अशातील भागही नाही. कारण त्याच दुर्दैवच आठवड्यामध्ये युक्रेनच्या अध्यक्षांनी अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांची भेट घेतली होती. झेलेन्स्की यांनी काहीच दिवसांपूर्वी अमेरिकेच्या उपराष्ट्राध्यक्षांचीही भेट घेतली होती अमेरिकेचे हेच मोठे नेते दहशतवादी हळ्ळा झाल्याच्या दिवश भारतात होते. युक्रेनच्या अध्यक्षांचे आणि अमेरिकेच्य उपराष्ट्रपर्तीच्या भेटीचे परिणाम वा ही भेट अस्यत वाई असल्याचे जगाने पाहिले आहे. पण काही दिवसांनंतर झेलेन्स्की यांनी अमेरिकेच्या राष्ट्रप्रमुखांची भेट घ्यावी आणि ट्रम्प यांनी ही भेट समाधानकारक झाल्याचे संगावे ही बाब नोंद घेण्याजोग आहे. मात्र या भेटीनंतर ट्रम्प यांनी रशियाला सध्या युक्रेनरश असणारे युद्ध थांबवण्यात स्वागत्य नसल्याचेही स्पष्ट केले होते. ही पुढील घटनांची चाहूल आहे का, यावर विचार करावा लागेल.चीन आणि भारत यांचे संबंध ‘तुझे माझे जमेना आणि तुझ्यावाचून सरेना’ असे राजनैतिक स्वरूपाचेच असतात अशातील भाग नाही. ‘पहलगामकी क्या पहचान चीन और पाकिस्तान’ असा विचार मांडणारी मंडळी आजर्ह आपल्याकडे आणि जगभर कार्यरत आहेत हे इथे लक्षात घेण्याजोगे आहे. अशा परिस्थितीत चीन, रशिया आणि अमेरिका यांचे जागतिक व्यापारावर आपले वर्चस्व गजवण्याचा प्रयत्न नक्कीच मुरु झाले आहेत. यातूनच येणाऱ्या काळामध्ये अस्तित्वात असणारे कडवट संबंध पराकोटीला जातील का, हा प्रश्न पडतो. युरोपीय देशांची परिस्थिती (जर्मनीची अपवाद वगळता) काही प्रमाणात तरी नकारात्मक आहेत त्यामुळे भारतासारखी सर्वांत मोठी अर्थव्यवस्था, त्याच्या लोकसंख्येचा आकार, भौगोलिक आकार आणि बाजारपेठेचे आकार या सगळ्या निकषांचा विचार करता त्याची स्थिती बेताची असणे किंवा आपला देश युद्धग्रस्त असणे ही बाब जागतिक अर्थकारणातील मोठी अडचण ठरू शकते. यातून भारताची स्वतःची आर्थिक कोंडी होऊ शकते तेसेच भारताच्या व्यापारक्षमतेवर तात्कालिक स्वरूपाचा परिणाम झाल्यामुळे जागतिक व्यापाराचा वेग, प्रभाव, प्रचार, प्रसार, त्वरण आणि वस्तुमान हे सर्व कमी होऊ शकते. त्यामुळे भारत हे आर्थिक कोंडीचे कारण असेल की आर्थिक कोंडीचा परिणाम

असेल याचाही विचार करावा लागेल. एकंदरीतच, अर्थकारणाची नदी वेगवान असेल तितके जागतिक सामंजस्य वेगवान राहते असा समज आहे. तलवारीच्या टोकावर व्यापार करण्याचा काळ आता इतिहासजमा झाला असला तरी व्यापारी जमेचा इतिहास नेहमी सामर्थ्यवर चालतो ही वस्तुस्थिती आहे. असा विचार करताना एकंदरित कोरोनानंतरच्या काळात निर्माण झालेल्या संधी, दोष, परिणाम आणि कारणे गेल्या काही आठवड्यात एका सर्वोच्च पातळीवर आल्या आहेत. या सगळ्याचा एकत्रित परिणाम म्हणून कोणत्याही राष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेत गुंतवणूकयोग्य रक्मेचे वाढीव प्रमाण (इन्वेस्टेबल सरप्लस) सोन्याच्या खेरेदीकडे वळते का, हे पाहावे लागेल.

जगाच्या नकाशावर नजर टाकली तर सध्या किमान पाच ते सात ठिकाणी युद्धसदृश परिस्थिती आहे. कॅनडा आणि अमेरिकेतील सबैध, जॉनवारी २०२५ मध्ये अमेरिकी राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी कारभार स्वीकारल्यावर काही देशांबाबत टॅरिफची केलेली घोषणा, टप्प्याटप्प्याने होणारी त्याची अंमलबजावणी, काही बाबतीतील घुमजाव यातून आज पूर्णपणे नाकेबंदी झाली नसली तरी मनामध्ये आणि जनामध्ये एक प्रकारची अस्थिरता निर्माण झाली आहे. आज आंतराष्ट्रीय अर्थकारणात अमेरिका ही एकमेव महासत्ता आहे. हा देश एकाच वेळी उत्पादक आहे आणि उपभोक्ताही आहे. तेलबाजारात अमेरिकेबाबत म्हटले जाते की, तो स्वतःच्या देशात उत्पादित होणारे तेल सरप्लस म्हणून बाजूला ठेवतो आणि आंतरराष्ट्रीय तेल व्यापारातून दैनंदिन उपभोग पूर्ण करतो. त्यामुळंच आता अमेरिकी वा जागतिक तेल बाजारामध्ये ऐटो डॉलर ही संज्ञा कार्यरत झाली नसली तरी अमेरिकेने वेगवेगळ्या देशांबाबत तेलासहित तंत्रज्ञानामध्ये केलेली गुंतवणूक हा ही एक वेगळ्या अभ्यासाचा मुद्दा म्हणावा लागेल. अशी परिस्थिती निर्माण होते तेव्हा अनेक देशांच्या अर्थकारणाच्या नाड्या काही मोजक्या देशांच्या हातात राहतात. अशा वेळी या मोजक्या देशांनी आक्रमक भूमिका घ्यावी हे सोयीस्कर विधान असते. पण ते कृतीत येणे, असणे आणि राहणे ही सदैव चालणारी प्रक्रिया नसते. निदान सध्याच्या काळात तरी ती नाही. थोडक्यात, अनेक राष्ट्रांच्या मनात असणारी आशंका, आरोप यातून जागतिक बाजार, जागतिक गुंतवणूक आणि जागतिक अर्थकारण एका आर्थिक कोंडीत सापडले आहेत, हे नक्की.

मराठवाडा तक्षणलोलाच

उन्हाची तीव्रता दिवसेंदिवस वाढत आहे. त्याच तुलनेत मराठवाड्यात तहानलेल्या गावांच्या संख्येतही दुप्पटीने वाढ होत आहे. मराठवाड्यात १८४ टँकरद्वारे पाणीपुरवठा केला जात आहे. महाराष्ट्रात सर्वाधिक तहानलेली गावे मराठवाड्यातच नोंदवली गेली आहेत. विभागीय आयुक्तालयाने यावर शिक्कामोर्तबही केले आहे. पाणीटंचाईची भीषण परिस्थिती छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यात जाणवत आहे. गेल्या वर्षी पाऊस चांगला झाला असला तरी, टंचाई मात्र कमी झालेली नाही. छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यात १३५ टँकरद्वारे तहानलेल्या ९३ गावांत व १२ वाड्यांना पाणीपुरवठा केला जात आहे. जालना जिल्ह्यात मागच्या आठवड्यापर्यंत ४७ टँकरद्वारे पाणीपुरवठा करावा लागला, तर नांदेड जिल्ह्यात दोन टँकरद्वारे पाणीपुरवठा केला जात असल्याची नोंद विभागीय आयुक्तालय कार्यालयात आहे.

नारायणउद्धवात् याहो दिवसा बूजा उपवासामुद्धरात् रात्रे च
मोठे नुकसान झाले. नुकसानीचे पंचनामे लवकर होतील,
अशी अपेक्षा शेतकरी व्यक्त करित आहेत. या संकटातून
शेतकी सावरले असतानाच पुण्हा पाणीटंचाईच्या झळा सोसाव्या
लागत आहेत. सध्या कडक उघ्जाता जाणवत असल्यामुळे
मराठवाड्यात गरज असलेल्या जिल्ह्यांमध्ये टँकरद्वारे पाणीपुरवठा
केला जात आहे. मराठवाड्यातील छत्रपती संभाजीनगर,
नोंदेडपाठोपाठ आता जालना जिल्ह्यातही पाणीटंचाईने डोके
वर काढले आहे. या तीनही जिल्ह्यांत तहानलेली गावे व
वाड्यांना टँकरद्वारे पाणीपुरवठा केला जात आहे, तर
विभागातील अन्य जिल्हे सूदैवाने अद्यापही टँकरमुक्त आहेत.

काही जिल्ह्यात टँकरची मागणी असून त्यादृष्टीने प्रश्नासन स्तरावर कामकाज केले जात आहे. गेल्या वर्षी पावसाने चांगली हजेरी लावली होती. त्यामुळे सध्यास्थितीत अन्य जिल्ह्यांत टँकरची गरज मार्व महिन्यात भासली नाही; परंतु एप्रिल महिन्यात उन्हाची तीव्रता बाढल्याने सर्वच जिल्ह्यांत टँकरद्वारे पाणीपुरवठा करण्याची वेळ येणार आहे. मराठवाड्यात काही ठिकाणी मागच्यावर्षी पाऊसमान चांगले झाल्याने टंचाई निर्माण होणार नाही, असा अंदाज बांधत टंचाई कृती आराखड्यामध्ये एप्रिलपासून छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यात टँकर सुरु करण्याचे नियोजन करण्यात आले; परंतु निम्मा मार्व महिना संपलेला नसतानाच प्रारंभी वैजापूर तालुक्यातील सावखेड खंडाळा, दसकुली, तिळी, आधुर, लोणी बु. आधुर,

माळीसागज, मकरमतपूर, कनकसागज यासह अन्य काही तालुक्यातील गावांतून टँकर सुरु करा अशी मागणी झाली. प्रारंभी जिल्ह्यातील १६ गावांमध्ये १७ टँकरद्वारे पाणीपुरवठा सुरु करण्यात आला होता. दिवसेंदिवस तहानलेल्या गावांच्या संख्येत भर पडली. त्यानुसार मराठवाड्यात टँकरच्या संख्येतही प्रशासनाला वाढ करावी लागली. मार्च अखेरच्या अहवालानुसार छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील ९३ गावे व १२ वाड्यांना १३५ टँकरद्वारे पाणीपुरवठा केला जात आहे. फुलब्रीतील १ गावात २ टँकर सुरु आहेत. यासह पैठण तालुक्यातील ११ गावांना ११

टँकरद्वारे, वैजापूर तालुक्यातील १५ गावे व १ वाडीला १६, तर गंगापूर तालुक्यातील तहानलेल्या ७ गावांना १० टँकरद्वारे पाणी पुरवठा केला जात आहे. या प्रमाणे छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील ९३ गावे व १२ वाड्यांना १३५ टँकरद्वारे पाणीपुरवठा केला जात असून टँकरच्या मंजूरे फेच्यांची संख्या १२१ एवढी असल्याचे विभागीय आयुक्तालयाच्या सूत्रांनी सांगितले, तर मराठवाड्यात २०६ खासगी विहिरींचे अधिग्रहण करण्यात आले आहे. यामध्ये छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यात ७८, जालना ४२, हिंगोली ४४, नांदेड ३६, बीड ३, लातूर १ आणि धाराशिव जिल्ह्यात २ विहिरींचे अधिग्रहण करण्यात आले आहे. यात टँकरसाठी ७५ गावांतील ९२ विहिरींचे, तर टँकर व्यतिरिक्त १०४ गावांतील ११४ खासगी विहिरींचे अधिग्रहण करण्यात आले आहे. नांदेड जिल्ह्यातील भोकर तालुक्यातील एका गावाला तसेच माहूर येथील एका गावाला टँकरद्वारे पाणीपुरवठा केला जात आहे. तसेच जालना जिल्ह्यातील २४ गावे व ७ वाड्यांना मिळून ४७ टँकरद्वारे पाणीपुरवठा केला जात आहे. जालना तालुक्यातील तहानलेली गावे व वाड्यांना गरजेनुसार टँकरद्वारे पाणीपुरवठा सुरु आहे. बदनापूर तालुक्यातील १२ गावे व ६ वाड्यांना १८, अंबड तालुक्यातील ८ गावांना १३ टँकरद्वारे पाणीपुरवठा केला जात असल्याचे सूत्रांनी सांगितले. दरम्यान संभाव्य पाणीटंचाई लक्षत घेता प्रशासनाने विहीरींचे अधिग्रहण करण्यावर भर दिला आहे. बीड शहरात सध्या तिब्र पाणीटंचाई आहे. माजलगाव बँकवॉटर योजनेचे पाणी बीड शहराला १५ ते २० दिवसाला सोडले जात आहे. यामुळे नागरिकांना पिण्याच्या पाण्याचा त्रास सहन करावा लागत आहे. अनेक नागरिक दुचाकी तसेच चारचाकी वाहनातून पाणी आणत आहेत. नागरिकांना पाणीटंचाईमुळे खासगी टँकर चालकांकदून पाणी विकत घ्यावे लागत आहे. २५० ते १ हजार लिटर पाणी टँकरद्वारे घरपोच पोहोचविले जात आहे.

यासाठी नागरिकांना अतिरिक्त पैसे देखील मोजावे लागत आहेत. बीड जिल्ह्यात गतवर्षी वार्षिक सरासरीच्या तुलनेत कमी पाऊस झाल्याने त्याचा फटका उन्हाव्यात जाणवू लागला आहे. बीड जिल्ह्यातील गोदावरी आणि कृष्णा खो-न्या अंतर्गत असलेल्या १४३ प्रकल्पांपैकी काही लघू प्रकल्प पूर्णपणे कोरडे पडले आहेत. मध्यम व लघूप्रकल्पांचा पाणीसाठा बाढीभवनामुळे आटून गेला आहे. बीड जिल्ह्यातील धरणात केवळ २३ टक्के जिवत पाणीसाठा शिळ्क आहे. येणाच्या तीन महिन्यांत या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात टँकरची गरज भासणार आहे. बीड नगरपालिका येत्या काही दिवसांत १५ दिवसांनंतरच वाणीपुरवठा करू शकेल, अशी परिस्थिती सध्या दिसून येत आहे. लातूर जिल्ह्यातील राणी सावरगाव या ठिकाणी ५ कि.मी. अंतरावरून नागरिकांना पाणी आणावे लागत आहे. तेथील जलकुंभ निकामी असून गेल्या ८ वर्षांपासून पाण्याचा एकही थेंबू तेथेन मिळालेला नाही. विद्युत मोटार बंद अवस्थेत आहे. घेटेवाडीचे ग्रामस्थ दाद मागून थकले आहेत. जलजीवन मिशन अंतर्गत मराठवाड्यात सर्वत्रच कामे ठप्प असल्यामुळे पाण्याची मोठी समस्या निर्माण झाली आहे. एकंदरीत मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यात अजूनही टँकरची गरज भासतेली नाही, ही परिस्थिती काहीशी समाधानकारक मानली जात आहे; परंतु येणाच्या महिन्यांत मराठवाड्यात उष्णता वाढल्यानंतर पाणीटंचाई भाषीण भासणार आहे. त्यासाठी आणखी टँकरची गरज मराठवाड्याला लागणार आहे.

**लेआउट, फार्म हाऊस आणि मर्सिडीजवाल्यांना कर्ज
माफी नाही: खच्या गरजू शेतकऱ्यांनाच मिळणार लाभ
महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे नी स्पष्टच सांगितले**

अमरावती (वृत्तसंस्था)—मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस तसेच अर्थमंत्री अजित पवार यांनी शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीचा निर्णय योग्यवेळी घेण्यात येणार असल्याचे सांगितले. आता महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी मोठे विधान केले आहे. ले-आऊटवाल्यांना, फार्म हाऊस वाल्यांना आणि कर्ज काढून मर्सिडीज घेऊन फिरणाऱ्यांना कर्जमाफी मिळाणार नाही, असे बावनकुळे यांनी स्पष्ट केले आहे. अमरावतीच्या कौडण्यापूर येथे आयोजित कार्यक्रमात ते बोलत होते.

पुढे बोलताना चंद्रशेखर बावनकुळे म्हणाले, शेतीवर कर्ज काढून ज्यांनी मरिस्डीज घेतल्या, ज्यांचे लेआऊट आहेत, फॉर्म हाऊससाठी कर्ज घेतलेल्यांना कर्जमाफी

भेटणार नाही. धन दांडग्याना कर्जमाफी नको, ज्यानं गरज आहे त्यांनाच कर्जमाफी मिळायला हवी कर्जमाफीसाठी उच्चस्तरीय समिती तयार होत आहे अधिवेशन काळात ती समिती घोषित करू, असेही त्यांनी स्पष्ट केले आहे. येत्या ३ तारखेला ४ वाजतापासून रात्री १० वाजेपर्यंत बच्चू कऱ्ह यांच्यासोबत विधानभवनात बैठक लावली आहे. माझ्या दालनात बैठका लावल्या आहेत. या बैठकीत ८ ते १० मंत्री सोबत असतील. तेब्बा महत्वाच्या निर्णयाचे शासन निर्णय होतील, असेही बावनकुळे यांनी म्हटले आहे. दरम्यान, राज्य विधिमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनाचा कार्यक्रम आणि वेळापत्रक निश्चित करण्यात आले असून ३० जून ते १८

जुलै या काळात पावसाळी अधिवेशन होणार आहे. या अधिवेशनात विरोधी पक्ष हिंदी सकृतीच्या मुद्द्यावरून, शक्तिपीठ महामार्ग तसेच शेतकऱ्यांचे कर्जमाफीवरून सरकारला चांगलेच घेरू शकतात. चंद्रशेखर बावनकुळे म्हणाले, आपल्या मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या सरकारने लाडक्या बहिर्णींसाठी जो महिना १५०० रुपये सुरु केला होता, तो पुढच्या काळात लाडक्या बहिर्णीना २१०० रुपये देणार आहोत. आम्ही शेतकऱ्यांना शब्द दिला होता की, शेतकऱ्यांना पुढील ५ वर्षे शेतात वीजेचा बिल येणार नाही. तसेच, आमच्या सरकारने सांगितले की, खन्या खन्या गरजू शेतकऱ्यांना कर्जमाफी आम्ही देणार आहोत.

**सरकाला बहुमत, पण रस्त्यावर आपली सत्ता
उद्धव ठाकरे याचा जनसुरक्षा विधेयकाला विरोध**

मुबऱ्ह (वृत्तस्था)-हंदीच्या सक्कीवरून सरकारला माघार घेण्यास भाग पाडणाऱ्या उद्धव ठाकरे यांनी आता सरकारच्या जनसुरक्षा विधेयकाला कडाळून विरोध करण्याचे संकेत दिलेत. सरकारने पहलगाम हल्ल्यानंतर जनसुरक्षा विधेयक आणले आहे. पण या विधेयकाच्या माध्यमातून सरकार आपल्या राजकीय विरोधकांना तुरुंगात डांबण्याची स्वप्ने पाहत आहे, असे ते म्हणालेत. पहलगामचे अतिरेकी कुठे गेले? ते भाजपत गेले का? पाहा. या सरकारला सभागृहात बहुमत आहे, पण रस्त्यावर आपली सत्ता आहे, असा टोलाही त्यांनी यावेळी पंतप्रधान नंद्रे मोदी व भाजपला हाणला. मुंबईतील आझाद मैदानावर माकपने जनसुरक्षा विधेयकाविरोधात धरणे आंदोलन सुरु केले आहे. उद्धव ठाकरे यांनी सोमवारी या आंदोलनस्थळी भेट दिली. यावेळी त्यांनी जनसुरक्षा विधेयकाच्या माध्यमातून सरकार विरोधकांना तुरुंगात डांबण्याची स्वप्ने पाहत असल्याचा आरोप केला. ते म्हणाले, जम्मू काश्मीरच्या पहलगाम येते अतिरेकी हल्ला झाला. त्यानंतर आता सरकार जनसुरक्षा विधेयक आणत आहे. पण सरकार या विधेयकाच्या माध्यमातून आपल्या राजकीय विरोधकांना तुरुंगात डांबण्याचे स्वप्न पाहृत आहे. त्यांनी पहिल्यांदा पहलगामचे अतिरेकी कुठे पक्कू गेले? हे सांगावे. भाजप जाणारे सर्वच साधू-संत होतात. मग अतिरेकी कुठे गेले? ते भाजपत गेले का? कारण भाजपत गेले की सर्वकाही माफ होते. ही सतेची मस्ती आम्ही चालू देणार नाही. ते आणीबाणीच्या काळातील काळ्या आठवणी सांगत आहेत. पण देशात मागील १० वर्षांपासून अयोषित आणीबाणी आहे. त्याचे काय? त्या विरोधात कोण लढणार? तुम्ही लढणार असाल तर शिवसेना तुमच्यासोबत आहे. त्याच्याकडे पाशवी बहुमत आहे. ते विधेयक आणू इच्छित आहेत. सभागृहात त्यांच्याकडे बहुमत आहे, पण रस्त्यावर आपली सत्ता आहे, असे उद्धव ठाकरे या प्रकरणी सरकारला निवारणीचा इशारा देताना म्हणाले. ते पुढे म्हणाले, काल आपण सरकारला मोठा दणका दिला. ते हिंदीची

सक्ती करत होत. आमचा हिंदी भाषेला
 विरोध नाही. पण आम्ही तिची सक्ती
 कुणाच्या माथी मारू देणार नाही. त्यामुळे
 आम्ही महाराष्ट्राच्या कानाकोपन्यात
 सरकारच्या जीआरची होली केली. त्यानंतर
 आता जनसुरक्षा विधेयक आणून तुम्ही
 आपल्या राजकीय विरोधकांना नक्षलवाढी
 नव्हायासा. पर्यंत केला

ठरवण्याचा प्रकाश केला, तर आम्ही त्याला विरोध केल्याशिवाय राहणार नाही. सरकारने राजकीय विरोधकांना नक्षलवादी ठरवण्याचा पाप करू नये. हे विधेयक एक तर आणू नका आणि आणले तर म हा रा षु १ च या कानाकोपन्यामध्ये या विधेयकाला आम्ही विरोध केल्याशिवाय राहणार नाही. तुम्ही सत्तांध जरूर असाल, पण हत्ती मदांध झाल्यानंतर माहूत जसा त्याला अंकुश लावतो. तसा अंकुश हा महाराष्ट्र सत्तांध झालेल्या भाजपला लावल्याशिवाय राहणार नाही. सरकारने डढपशाही केली तर तुरँग कमी पडतील. तुम्ही आमचा आवाज दाबू

राज्यात गरीब, दुर्लक्षित समाजावर अन्यायःजयंत पाटील यांचा आरोप

मुबङ्ग (वृत्तसंस्था) - मुख्यमंत्री देवद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वातील महायुती सरकारचे आर्थिक संतुलन ढासळले आहे. परिणामी, राज्यात गरीब व दुर्लक्षित घटकांवरील अन्याय वाढला आहे, असा आरोप राष्ट्रवादी कांग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाचे प्रदेशाध्यक्ष जयंत पाटील यांनी सोमवारी केला. राज्य विधिमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनाला सोमवारी सुरुवात झाली. अधिवेशनाच्या पहिल्याच दिवशी राज्याचे उपमुख्यमंत्री तथा अर्थमंत्री अजित पवार यांनी ५७ हजार ५०९ कोटी रुपयांच्या पुरवणी मागण्या मांडल्या. त्यावरून माजी अर्थमंत्री तथा शरद पवार गटाचे नेते जयंत पाटील यांनी त्यांच्यावर निशाणा साधला. ते सरकारला धारेवर धरत म्हणाले, सरकारला आता अर्थसंकल्पाचे संतुलन राखणे अवघड झाले आहे. त्यामुळे राज्यावरील आर्थिक बोजा वाढला आहे. सद्यस्थितीत राज्याचे आर्थिक संतुलन पूर्णतः ढासळले आहे. यामुळे राज्यातील गरिबावर, दुर्लक्षित समाजावर अन्याय होत आहे. एसटी, एससी, ओबीसी यांच्यावर होणारा खर्च कागदावर दाखवला जातो हे ३१ मार्चला कळते. पण प्रत्यक्षात त्यावर काहीच पैसा खर्च झाला नाही. तीच पुनरावृत्ती यंदा हे सरकार करत आहे. जयंत पाटील पुढे म्हणाले, चालू आर्थिक वर्षात माडलेल्या अर्थसंकल्पात सरकारने एक विक्रम केल्याचा उल्लेख मी केला होता. त्यावेळी महसुली तूट ही ४५ हजार ८९१ कोटी रुपयांची होती. राज्याच्या अर्थमंत्रांनी आज पुन्हा पुरवणी मागण्या माडल्या. त्या ५७ हजार ५०९ कोटींच्या आहेत. सरकारचे बहुमत असल्यामुळे या मागण्या मंजूर होतील. त्यावेळी सरकारला १ लाख ३ हजार ४०० कोटी कमी पडणार आहेत. पूर्वीच्या व आताच्या पुरवणी मागण्या मिळून सरकारने अजून एक विक्रम रचला आहे. पुरवणी मागण्या मांडल्याच्या आणि ते पैसे खर्च करायचे नाही असा प्रकार या सरकारने सुरु केला आहे. यापुढे हिवाळी अधिवेशन येणार आहे. त्यानंतर पुढचा अर्थसंकल्प मांडल्यापूर्वी आणखी एक पुरवणी मागणी येणार. याचा अर्थ हे सरकार राज्याची महसुली तूट दीड किंवा २ लाख कोटींपर्यंत पोहोचवेल. याचा अर्थ असा की, सरकारला सर्व आकडे कागदावर दाखवणे आवश्यक आहे. अन्यथा ज्यांच्याकडून पैसे घेतले आहेत किंवा ज्यांचे देणे बाकी आहे, असे लोक एकत्र आत्महत्या करतील अन्यथा यांच्या मागे लागतील. त्यामुळे सरकारने राज्याच्या अर्थकारणामध्ये एवढच्या मोठ्या तुटीपर्यंत पोहोचण्याचे धाडस केले आहे, असे जयंत पाटील म्हणाले.

पालिकेच्या निवडणुका नसत्या तर इतका विरोध झाला नसता

उद्धव ठाकरेंच्या विरोधामागे राजकारणच असल्याचा फडणवीस यांचा दावा

मुबई (वृत्तसंस्था)
पहिली ते चौथीच्या विद्यार्थ्यांना तृतीय भाषा म्हणून हिंदी शिकवण्याच्या मुद्यावरून काढण्यात येत असलेल्या मोर्चावर मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी टीका केली आहे. ही केवळ राजकीय भूमिका आहे असे मी म्हणाणार नाही. कोणाच्याही समार प्रश्नचिन्ह निर्माण करणार नाही. मात्र महानगरपालिकेच्या निवडणुका नसत्या तर कदाचित इतका वेगळ्या पद्धतीने विरोध झाला नसता. असा दावा फडणवीस यांनी केला आहे. मनसे प्रमुख राज ठाकरे हे माझे चांगले मित्र आहेत. म्हणून काय झाले? मात्र त्यांच्या काही भूमिका आहेत. तर माझ्या काही भूमिका आहेत. सर्वांच्या सारख्या भूमिका असत्या तर सर्व एका पक्षात राहिले असते. त्यामुळे भूमिका वेगळ्या असू शकतात. मात्र उद्घव ठाकरे यांनी जर एखादा रिपोर्ट स्वीकारला आणि आता त्याच्या विरोधात ते

बोलताय, तर याचा अर्थ केवळ राजकीयच आहे. य राज्यात माशेलकर, मुणगेकर, सुखदेव थोरात यांच्यासारख्या लोकांवर प्रश्नचिन्ह लावता येईल का? असा प्रतिप्रश्न फडणवीस यांनी विचारला आहे. देवेंद्र फडणवीस काहीतरी करतोय. मात्र या लोकानं देखील राजकारण करायचे आहे का? असा प्रश्न त्यांनी उपस्थित केला. अशा लोकांनी जर एखादा रिपोर्ट दिल आणि तो तुम्ही स्वीकारला आहे. आता तुम्ही त्यालाच विरोध करता? याचा अर्थ मराठीचा प्रेम नाही तर राजकारण असल्याचा स्पष्ट आरोप देखील फडणवीस यांनी उद्घव ठाकरे यांच्यावर केला आहे. मराठी आणि हिंदी कॉम्पिटिशन झाली तर पहिली मराठीच्या निवडली जईल. मराठी सोबत कोणतीही कॉम्पिटिशन नाही. मात्र त्याचेव्ही आमच्या मुलांना तीन भाषा शिकायच्या आहे. तीन भाषा शिकले नाही तर नवीन

शैक्षणिक धोरणाप्रमाणे क्रेडिट मिळणार नाही. नव्या भाषा न शिकल्यामुळे मराठी विद्यार्थ्यांचे क्रेडिट कर्तव्य होणार आहे. त्यामुळे चांगले मार्क घेऊन देखील राष्ट्रीय पातळीवरील संस्थांमध्ये मराठी विद्यार्थ्यांचा नंबर लागणार नाही. हे मराठी भाषिक विद्यार्थ्यांना माझे ओढण्यासारखे आहे. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी या निर्णयामागचे कारणही सांगितले. यामागे एसी सायंटिफिक प्रोसेस आहे. या प्रोसेस मध्ये आपले विद्यार्थी पुढे कसे गेले पाहिजे, या दृष्टिकोनातून तयार केलेले त्रिभाषा सूत्र आहे. ते तयार करत असतांना विद्यार्थ्यांची बुद्धी सर्वांत जास्त कठी चालते, भाषा शिकण्याची शक्यता कठी अधिक असते. या संर्दभांती रिसर्च करून त्या कालावधीमध्ये त्यांना भाषा शिकवल्या तर ते अधिकच्या भाषा शिकू शकतांना अशा प्रकाराचा मुद्दा समोर आला. हा आमच्यासाठी प्रतिष्ठेचा विषय नाही. कुठलीही भाषा शिका, हिंदी

शिकली पाहिज असे नाही. हे आम्ही एका मिनिटात सांगितले. हिंदी सक्तीला यांचा विरोध नाही तर यांचा विरोध केवळ हिंदीला आहे. भारतामध्ये तुम्हाला इंग्रजी चालते, तीला तुमचा विरोध नाही. परकीय भाषा चालते मग भारतीय हिंदी का चालत नाही? असा प्रश्न देवेंद्र फडणवीस यांनी उपस्थित केला. राज्यातील संस्थांमध्ये डिमिशन तुम्ही ठरवाल. मात्र राष्ट्रीय पातळीवरील संस्थांमध्ये सर्व निवड सिईटीने होत आहे. यात आपण मराठी मुलांचे नुकसान करत असल्याचे देवेंद्र फडणवीस यांनी म्हटले आहे. हा मुद्दा भावेनपेक्षा वस्तुस्थिती समजून घ्यायचा आहे, असे आवाहन देखील त्यांनी केले. सतत असताना वस्तुस्थिती समजून घ्यायची, कमिटी तयार करायची, त्यांचा रिपोर्ट स्विकारायचा, आणि विरोधी पक्षात गेल्यानंतर भूमिका बदलायची? अशा शब्दात विविध फडणवीस यांनी उद्भव ठाकरे यांच्यावर निशाणा साधला आहे.

**विधानभवनातील पासेसवरुन अशोक स्तंभ गायब
भाजपकडून संविधानाची गळचेपी, रोहित पवारांचा
हल्लाबोल; जितेंद्र आव्हाडांनीही साधला निशाणा**

विधिमंडळाचे पावसाळी अधिवेशन सुरु झाले आहे. विरोधकांनी सरकारच्या विरोधात जोरदार घोषणाबाबी केली. तसेच मी मराठी, अभिमान मराठी असा मजकूर असलेल्या टोप्या देखील विरोधी पक्षाच्या नेत्यांनी घातल्या होत्या. यावेळी राष्ट्रवादी कांग्रेस शरद पवार गटाचे आमदार रोहित पवार यांनी एका गोष्टीकडे लक्ष वेधले. विधानभवनातील पासेसवरून अशोकसंभं हटवल्याचा दावा त्यांनी केला आहे. यावर आमदार जिंतेंद्र आव्हाड यांनी देखील टीका केली आहे. रोहित पवार म्हणाले, विधिमंडळाचा पास

जाह नृणज जिव पायद यता जाता
महाराष्ट्राचे त्या पासवर मध्ये अशोकस्तंभ
होता. आता हळूहळू हा अशोकस्तंभ
सगळीकडून काढला जाईल. आज आपण
जर बघितले तर संविधानाची गळचेपी
भाजपकडून केली जात आहे, अशी टीका
त्यांनी केली आहे.आमदार जितेंद्र आव्हाहड
यांनी देखील याच मुद्दावरून सरकारवर
टीका केली आहे. तें म्हणाले, आपल्या
सगळ्या पासेस म्हणजे जे सरकार विधिमंडळ
इश्यु करतो त्यावर नेहमी अशोकस्तंभ
असायचा. यापूर्वीचे सगळे पासेस तपासून
बघा सगळ्यावर अशोकस्तंभ आहे. पीएच्या

पासपर अद्यावत्तम आहे, प्रदानाचे पासपर सुद्धा अशोकसंभ आहे. तसेच आम्ही जिथे बसतो तिथे लेटरहेडवर सुद्धा अशोकसंभ असतो. आता हा अशोकसंभच गायब झाला आहे. पासेसवरून अशोकसंभ गायब झाल्याचा आरोप झाल्यावर राज्याचे उद्योगमंत्री उदय सामंत यांना पत्रकारांनी याबाबत प्रश्न विचारला. यावर उत्तर देताना सामंत म्हणाले, या संदर्भात विधानसभेच्या अध्यक्षांनी स्पष्ट असे सांगितले आहे की, असे जर झाले असेल तर त्याची मी चौकशी करेल आणि ज्यांच्याकडून झाले आहे त्यांच्यावर कारवाई करेल, अशी प्रतिक्रिया सामंत यांनी दिली आहे.

काँग्रेसच्या नेत्यांची राजधानी दिल्लीत महत्वाची बैठक आगामी महापालिका निवडणुकीवर चर्चा हर्षवर्धन सपकाळांचा भाजपवर हल्लाबोल

ठकीत आगामी महापालिका का, पक्ष संघटनात्मक मजबूती आणि नीली सद्य घडामोडी या संदर्भात शूरु चर्चा झाल्याची माहिती कॅप्रेस येथे हर्षवर्धन सपकाळ यांनी दिली महाराष्ट्र कॅप्रेस प्रभारी रमेश चेन्नीथला नेतृत्वात ही बैठक राजधानी दिल्ली कॅप्रेस मुख्यालयात पार पडली. झालेल्या पत्रकार परिषदेत हर्षवर्धन यांनी भाजप सरकारवर जोरदार ल केला होता. ते म्हणाले, हिंदी विषय नंतरचा भाग आहे. हा शासन निर्णय रद्द करण्यासाठी आम्ही घेतला होता. एक वाढळ तयार करण्यासाठी आणि समाज काय म्हणते हे चाचपण्यासाठी हा निर्णय घेतला होता. भाजप बंच ऑफ थॉटच्या अनुसंधाने सरकार चालवत आहे. विविधतेत एकता त्यांना नष्ट करायची आहे. मराठी ही फक्त भाषा नाही तर ही संस्कृती आहे आणि आम्ही भाजपला त्याच्यासोबत खेळू देणार नाही. हा विषय अधिवेशनात घेतला जाणार हे भाजपला माहीत होते, मात्र ते फलोअर मॅनेजमेंटवर चर्चा करायला तयार नसतात.

